

До

Общински съвет
Димитровград

Община Димитровград

Регистрационен индекс: **ОБС-07-143/10.9.2025 г.**
Код за достъп: **75513546**

Състоянието на документа можете да проверите
на WEB адрес: <http://www.dimitrovgrad.bg>
За допълнителна информация: тел. 68-212

*Ние, служителите на общинска администрация, се стремим
да осигуряваме високо качество на обслужването при
прилагане на принципите за законност, равенство,
достъпност, безпристрастност и бързина.*

Докладна записка

От Иван Евлогиев-общински съветник

Относно:Закрила и развитие на културата в Димитровград.

Димитровград като никога досега, има големия шанс да се превърне в един от центровете на културата не само в България но и като Европейски център на културата. Съществуват необходимите предпоставки.

Самият Димитровград е архитектурен паметник от времето на социализма. Поради тази причина е приет в ATRIUM, а зам.кмета Яшо Минков е зам.председател на ATRIUM. Материалната база е една от най-добрите в България с достатъчно изградени площи и открити пространства за културни събития от всякакъв характер. Придобиването на статут на европейска дестинация, би се отразило на цялостния обществено икономически живот на страната. За достигане на голямата цел "Димитровград-европейски център на културата", най малко "Културен център с уникална идентичност", са необходими три стъпки които са изпълними.

- 1.Преместване на Музея на социалистическото изкуство от София в Димитровград.
- 2.Получаване на статут на европейска дестинация
- 3.Прерастване на Пенъовите дни в Пролетни дни на изкуствата в България.

ПЪРВО:ПРЕМЕСТВАНЕ НА МУЗЕЯ

В София съществува Музей на социалистическото изкуство – единствен по рода си в България. Ето основното за него: местоположение - бул. „Лъчезар Станчев“ № 7, открит през 2011 г., към Националната галерия.

Експозиция:

- Скулптури на партийни и държавни лидери от времето на социализма (Ленин, Георги Димитров, Тодор Живков и др.);
- Монументални творби от площи и обществени пространства, преместени след промените през 1989 г.;
- Живопис и графика в духа на соцреализма – трудови герои, партизани, индустриални сцени, култови образи;
- Скулптурен парк: голям открит двор, където са подредени десетки паметници;
- Видео зала: прожектират се архивни хроники и филми от времето на комунизма.

Музеят дава възможност да се види официалното изкуство на периода 1944–1989 г., което е било задължително идеологически оцветено, и да се осмисли ролята му като пропаганда. Музеят очевидно е създаден набързо, липсва каталог с авторите, а картините са с ограничена насоченост.

Официално такова решение може да стане само по административен ред, защото музеят е част от Националната галерия (държавна институция към Министерство на културата), включен в регистъра на музеите в България със собствена експозиция и инфраструктура, финансирани от държавния бюджет.

За да бъде преместен:

1. Министерство на културата трябва да вземе решение за реструктуриране на Националната галерия.

2. Необходимо е да се осигури подходяща сграда/площадка в Димитровград, която да отговаря на музейните стандарти (хранилища, климатизация, сигурност и т.н.).

3. Трябва да има и финансиране – за транспорт, реставрация при нужда, ново поддръждане и поддръжка.

Казано по-просто: без политическо решение на държавно ниво и без сериозна инвестиция, такова преместване е невъзможно.

Предлагам примерен поетапен план за действие за създаване на музей/филиал на социалистическото изкуство в Димитровград:

Етап 1. Инициране и концепция

Община Димитровград приема решение на Общинския съвет за подкрепа на идеята./Декларация на Общинския съвет/

Политическите партии получават искане за подкрепа от местната структура.

Исторически музей – Димитровград изготвя концепция за нов отдел/филиал „Социалистическо изкуство“.

Организиране на обществено обсъждане с граждани, историци, художници, културолози.

Подготовка на писмо до Министерството на културата за партньорство с Националната галерия.

Етап 2. Юридическа и институционална рамка

Решение дали ще е:

Филиал на Националната галерия (изисква заповед на министъра), или

Нов отдел към Историческия музей (общински статут).

Подбор на сграда/пространство – например неизползвана обществена сграда в центъра или реконструкция на част от Историческия музей.

Вписване/акредитация в Регистъра на музеите.

Етап 3. Финансиране

Включване на преместването в Държавния бюджет

Изготвяне на бюджет и проект – за ремонт, експозиция, техника, персонал.

Кандидатстване по европейски програми (Interreg, Creative Europe, „Региони в растеж“).

Заявка за държавно съфинансиране от
Министерство на културата.

Търсене на дарители и спонсори (частни колекционери, компании, фондации).

Етап 4. Експозиция и съдържание

Събиране на експонати: от фондовете на Националната галерия (София); от местни колекции, паметници, дарения.

Подготовка на тематични раздели:

„Създаването на Димитровград“;

Бригадирското движение“; „Социалистически реализъм в изкуството“;

„Паметници и символи“.

Интегриране на мултимедия: архивни хроники, устни истории, дигитални екрани.

Етап 5. Популяризация и устойчивост

Маркетингова кампания: „Димитровград – жив музей на социализма“.

Включване в туристически маршрути: Хасково – Димитровград – Перперикон.

Организиране на временни изложби, фестивали, тематични турове („Соц. уикенд“).

Годишна оценка на посещаемост и финансов резултат → адаптиране на стратегията.

ВТОРО: ДИМИТРОВГРАД-ЕВРОПЕЙСКА ДЕСТИНАЦИЯ

Какво значи „статут на Европейска дестинация“

Това обикновено се постига чрез:

1. EDEN (European Destinations of Excellence) – инициатива на Европейската комисия. Награждава и промотира „скрити съкровища“ – по-малко познати, но уникални дестинации в ЕС. Критерии: устойчив туризъм, иновации, културно и природно наследство.
2. Съвет на Европа – Cultural Routes. ATRIUM вече е такъв културен маршрут, сертифициран от Съвета на Европа. Това дава „европейски печат“ на дестинацията.
3. Европейска мрежа за културен туризъм (ECTN) Промотира именно градове като Димитровград. Възможност за участие в годишни конкурси за „Destination of Sustainable Cultural Tourism“.

Какво трябва да направи музеят и градът

1. Официално кандидатстване – чрез общината и музея за включване в EDEN или подобни инициативи.
2. Международна видимост – сайт на английски, връзки с ATRIUM, европейски туроператори.
3. Документи: концепция за устойчиво развитие (екология, достъпност, образование).
4. Партньорства – с другите градове от ATRIUM за съвместни изложби.
5. Събития – ежегодни фестивали, конференции или турове „По стъпките на социализма“.

Ползи от статут „Европейска дестинация“

Повече финансиране от ЕС и международни проекти.

Повишена туристическа посещаемост – тематичен и образователен туризъм.

Международна легитимност – музеят вече не е „местен“, а става европейски културен център.

Възможност да се включи в Европейските културни столици и техните програми.

ТРЕТО:ДИМИТРОВГРАД-ПРОЛЕТЕН ЦЕНТЪР НА ИЗКУСТВАТА

При решаване на горните два въпроса, третият е повече от естествен.

Както созополската "Аполония" през м.септември, така и в Димитровград, през май, по времето на Пенювите празници, ще се създадат "Пролетни празници на изкуствата.

В рамките на 10 дни ще се представят различни жанрове на изкуството: театрални спектакли, концерти (джаз, класическа музика, поп и рок), изложби, кино прожекции, литературни четения и премиери на книги

Всъщност по същото време когато се създаваше "Аполония", Димитровград през м.май, по време на Пенювите празници , с изложбите на Биеналето, по-късно Триеналето ни на театралния плакат, действително събираше културния елит на България.

Димитровград е културен паметник.

Материалната база е повече от добра.

Театър "Апостол Карамитев"

Исторически музей и музей "Пеню Пенев"

Градска библиотека "Пеню Пенев"

Галерия "Петко Чурчилиев" и Галерия "Асен Крайшников"

Със сградата на кино "Химик" и откриването на Къщата на изкуствата заедно с площадките за открити сцени Димитровград е готов да посрещне културния елит на България.

Изхождайки от изложеното в докладната записка,предлагам следния проект за

РЕШЕНИЯ:

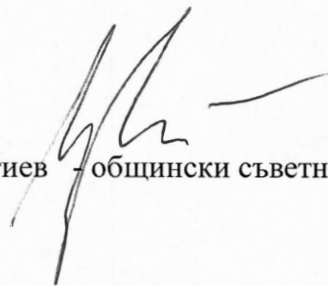
- 1.Приема проекта за Декларация.
- 2.Възлага на кмета със своя заповед да формира работна група от 7 члена с председател Яшо Минков- знам.председател на община Димитровград.

Прилагам:
Проект за Декларация

Димитровград.

10.09.2025 год.

Иван Евлогиев -общински съветник

ДЕКЛАРАЦИЯ

от Общински съвет - Димитровград

Уважаеми господа,

Димитровград е живият паметник на архитектурата и културата от епохата на социализма. Във връзка с разразилите се дебати в обществото, за паметниците, както и съхраняване на изкуството в Република България

ПРЕДЛАГАМЕ:

1. Съгласно Закона запазване и развитие на културата и правилното управление на културните ценности, да се вземе решение, за преместване на Музея на изкуството от периода на социализма, от София в Димитровград.
2. Общинският съвет упълномощава Кметът на Димитровградска община да проведе необходимите разговори и съгласувания за реализиране на проекта.